

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Quibus extollenda sit diua sponsa Christi Barbara encomijs, quomodoúe
Sancti pro sibi deuotis iudicem interpellent, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

Scribz docti
& notarij
Christi vti fu-
erint Apolto-
ri sancti.

sent: sed occasione quarés, ad eorū verba inferendi, ea, quæ sequuntur. Nam cum se intellexisse hæc omnia responderent. Ideo, inquit, dico vobis, quod omnis Scriba doctus in regno cælorum, similis, &c. Apóstolos, Scribas & doctos, vtpote Christi (vt ita dicam) notarios vocat, qui legem Dei in mentibus audientium scribebant, quos similes vult esse homini patrifamilias, qui suæ familiæ de thesauro suo profert & noua & vetera, hoc est, pecunias, vasa, vestes, cæteratq; id genus, quæ curare habet, producit, iuxta exigentiam cuiuscunq; consolandi aut fouendi. Ita prædicator aut Apóstolus quoque de thesauro sacrarum scripturarum quicquid nouerit, vtile fore, aut congruum, proferre debet, siue id fuerit ex veteri testamento, siue ex nouo. Quomodo enim paterfamilias omnia in refectionem, & consolationem & in vtilitatem suæ ordinat familiæ, ita prædicator, apóstolusve non ignorare debet, quid Christi conueniat familiæ, vnde regatur, & quibus sustentetur: ideoque ad manum sunt ei necessaria, vt habeat promptam vtramque scripturam, notitiamq; tam veteris, quam noui testamenti, vnde queat producere, ea quæ hominibus docendis sint vtilia de Christo Iesu Domino nostro, qui est benedictus in secula, Amen.

SERMO IN EODEM FESTO.

*Quibus extollenda sit diua sponsa Christi Barbara encomijs,
quomodo ve sancti pro sibi deuotis iudicem
interpellent.*

In conuersio-
ne diuæ Bar-
baræ quam
fuerit admi-
rabilis Deus
& laudandus.

Genes. 17.
Sapient. 11.

Laudabit vsque ad mortem anima mea Dominum: quoniam eruis sustinentes te, & liberas eos de omni angustia Domine Deus noster. Ecclesiastici LI. Hæc verba fratres & filij charissimi, optime in Christi sponsam quadrant sanctam Barbaram: quando quidem mira Dei beneficia ipsa in conuersione, in vita, in passione denique & in morte sua experta est. Quæ omnia (quia nihil sibi eorum vsurpauit, in laudem suam nihil arrogauit, nihil tribuit sibi: in Deum verò reculit omnia) illius esse dona, nihilq; sibi suum, perfectissima humilitate cognoscens, propterea dixit. Laudabit vsque ad mortem anima mea Dominum, & cætera. In conuersione namque illius quis Dei bonitatem dignè collaudet, qui absque hominis eruditione illam præueniens, illuminauit adeo, vt naturali quoque lumine simulachrorum, Deorum quæ multiformium deprehenderet vanitatem: Adeo namque rationis lumen in ea præualuit, vt ea, quæ facta sunt, quæ instituta sunt, quæ aliquando non fuerunt, vtiliora crederet esse ijs, qui cultum, venerationem quæ illis instituerunt. Quamobrem eos quoque deos qui ab hominibus colebantur (quando quidem homines olim fuere) iudicabat prorsus nihil posse numinis habere, sed necessarium fore, vt aliqua virtus sit omnipotens, omnia sciens, omnia creans ac regens, infinita, sine tempore, numero & mensura, quæ ante omnia sempiterna ac indeficiens fuerit, à qua omnia reliqua, quæ habent esse, incepterint, quæ iustius diuinitatis & rei & nomen habeat quam ea, quorum nomen ac honor (sive virtute) ex aliorum pendet voluntate & institutione. Pro hac itaque sui illuminatione laudat te Iesu bone sancta Barbara puella sapientissima, qua deorum tum vanitatem, tum stultitiam deprehendens, illos respuit, & in tui desiderium amoremq; (licet nondum te perficere

perfectè cognosceret) tua illustrata gratia exarsit. Tu enim ipsam, vt te quaereret, tu vt perfectius te recuperet & cognosceret, & amaret, eam excitasti. Tu inueniendum ei te obtulisti. Nam vbi seruum tuum Origenem veræ diuinitatis audisset Alexandriæ doctorem, confestim illi literas scribens, & cui veræq; fidei sibi petijt notitiam inferri. Quod, te cuncta dirigente, quomodo petiuit, ab Origenis quodam discipulo clam ad se misso edocta impetrauit. Pro ijs, inquam, præclaræ sponsæ tuæ Barbaræ anima laudabit vsque ad mortem te Dominum, quoniam eruis sustinentes te à caligin: perfidie & errorum tenebris, ad veri luminis tui notitiam, quod in mundum venit illuminare eos, qui in tenebris & in umbra mortis sunt, ad dirigendos pedes suos in viam pacis. Itaque in sanctæ Barbaræ vita mirabilis valde, atque laudandus apparuit Dominus. Siquidem in turri, quam pater eius paganus illi construxerat, lectioni sanctorum librorum, quos Origines illi miserat, abstinentie, ieiunij, orationi atque vigilijs deuotissime solitaria insudabat. Super omnia autem, fauente etiam patre, qui ob sui dilectionem putabat id fieri, & propterea turrim pulcherrimam ei fecit ædificari, præciosissimum virginittis thesaurum Christo, quem toto amabat corde, custodiebat. Videns verò in turri sibi constructa duas tantum esse fenestras, his tertiam adijci contra patris mādaturum iussit, vt exercitium pariter & occasionem sanctæ Trinitatis adorandæ colendæque inde sumeret. Progrediens deinde longius, lauacrum sibi à patre paratum inuenit sculptum, miroq; artificio ornatum. Quod introiens, dum aqua abesset, Dominum rogauit, & mox aqua vsque ad eius umbelicum impletum est: in quo à præcurfore Domini que Baptista Ioanne baptizata est. Pro ijs alijsque multis in vita sua acceptis beneficijs, quæ prætergrediens ad eius vitam legendam vos mitto, inquit beata Barbara: Laudabit vsque ad mortem anima mea Dominum, &c. Cognouit enim omnia Dei esse dona gratis sibi collata, pro quibus ita gratias agendas Deo sciebat, quomodo eadem dona cognouit haud esse negligenda. In passione verò sua benignitatem Dei clementissimam experta est. A quibusdam enim grauibus tormentis illam eripuit, in quibusdam fortitudinem dedit & tolerantiam: charitate quoque constantissima ac ignea cor eius succendit vt non solum tolerabilia, verum desiderabilia, quæ patiebatur etiam redderentur, licet naturæ alioqui horrida erant. Cæterum, inquis si naturæ erant horribilia, quomodo desiderabilia facta sunt? Id patiendi fecit causa. Haudquaquam enim pro se, sed pro Christo passa est, cuius amor adeo pectori eius erat impressus, adeo erat feruens, vt dulcia ac leuia ei viderentur, quæcunque in eius gloriam ferre potuisset. Itaque gaudebat anam occasionemque sibi præberi, quo suum Christo amorem posset ostendere. Proinde patre demum redeunte (longius enim absens fuerat) postquam tertiam vidit in turri fenestram contra suum mandatum factam, à filia huius rationem sciscitatur. Quæ nihil metuens patrem veram diuinitatem, eandemque vnam in personarum trinitate prædicabat: fallentem verò ac vanam esse simulachrorum imposturam. Iratus itaque pater, per seipsum primo licet eam flagellasset, tamen Marciano præfidi, qui nulla miseratione commotus, neruis iubet thaurinis eam expoliatam cædi, obtulit. Ibi dum fuso sanguine fluidas acerbisque sustineret plagas (vtpote qui-

Lucæ 1.

In vita sanctæ
Barbaræ quæ
fuerit Deus
admirabilis
& laudandus.

Barbara à
quo quomodo
que fuerit
baptizata.

In passione S.
Barbaræ vt
Deus fuerit
admirabilis
& laudandus.

Iesus suam
sponsam Bar-
baram in pœnis
conuicturam
confortat ac
sanat.

bus sal crepitans iniectum fuerat) atque in teterrimum carcerem reducta fo-
ret, Iesus illi apparuit, eius amator sponfusque piissimus, dicens: Prælecta
filia mea ac sponsa Barbara confide atque confortare, quoniam copiosum
magnumque gaudium fit in cælo super tua passione. Quo hæc dicente, eius pla-
ga omnes sanatae sunt. Pro hoc quoque laudauit te dulcis Iesu Barbara a-
nima usque ad mortem, quoniam non solum à pœnis his liberasti sponsam
tuam, verum etiam fortitudinem animique constantiam illi indidisti, vt ser-
monibus veritatis confutaret, torqueretque & tyrannos, & quoscumque veri-
tatis ac fidei tuæ hostes. Nam quum postea in equulio esset iubente Martia-
no, pedibus sursum erectis, suspensa & arpaginibus latera eius lacerarentur,
lampadarumque, hoc est, facium ardentium applicatione vrentur, lami-
naeque ferreae ignita adhiberentur, quæ vulnera, vnde sanguis vberim flue-
bat, carnemque torrerent, quis eam, vt ferre hæc posset, interea etiam psallen-
tem ac te laudantem confortauit, nisi tu, qui eruis sustinentes te, & liberas de
omni angustia Domine Deus noster? Deinde cum equulio deposita, verso-
que capite in stipite esset ligata, & caput eius malleis ferreis tunderetur, at-
que subinde mammillæ eius gladijs descærentur obtusis, quis ei hanc dedit
fortitudinem, vt tyrannum etiam ludens obiurgaret, dicens: Quid, in me se-
cas scemineum decus? Vis me virum efficere? & reliqua, quæ non nisi Spiritu
sancto charitateque Dei plena potuit dicere: profecto tu solus. Ad hæc cum fu-
riosus Martianus nudam vulneribusque sauciata per prouinciam iusserat
ignominiose duci, dolet quidem Barbara sancta ac pudicissima virgo pro-
pter pudicitiam virginalem, quæ in virginibus valde est tenera ac verecun-
da: sustinet tamen. At verò, quia morte ac omnibus erat illi pœnis hæc ig-
nominia atque honestatis denudatio grauior, pudicitia gerit curam, atque
pro tegumento suæ nuditatis tibi sponso suo supplicat. Qua oratione fusa
mox adest Angelus, qui stola candidissima eam induit: signansque illam,
omnia simul eius vulnera & dolores adeo abstulit, vt decorem etiam addere-
ret, quam olim habuerat, maiorem. Dulcis Iesu pro hoc laudat te sponsæ
tuæ anima usque ad mortem, quoniam eruis sustinentes te, & c.

Virginalis
pudicitia
quanta fue-
rit in beata
Barbara te-
neritudinis.

In morte san-
ctæ Barba-
ræ quam fuit
Deus mirabi-
lis.

S. Barbara o-
rat pro sui
memoriam
facientibus
eumque
inuocantibus.

Postremo, circa mortem quoque, quam dictata sententia genitor ei suus
intulit, quem alium laudaret, cui gratias alteri, quam tibi benignissime Iesu
hæc dignissima tua sponsa Barbara ageret, quod in hanc usque horam va-
ria ei dedisti pro tui amore tormenta sustinere: vbi in omnibus etiam ei-
dem adfuisi doloribus, atque pariendi virtutem administrasti? Cæterum
quantæ virtutis, quantæ charitatis fuit id, quod hæc gloriosa virgo Barba-
ra in extremis iam vitæ constituta, vipote iam iamque gladio trucidanda,
proximorum non fuit immemor, pro quorum tam diligenter orans salute,
etiam hoc plena fide abs te impetrauit, vt quicumque sui gerit memoriam in-
uocauerit: hoc est, quicumque ipsam aduocauerit ad orandum pro se, illius-
que, hoc est, gratiæ ac misericordiæ sibi multiplicis abs te factæ fuerit memor,
à te suorum peccatorum obtineat veniam, & ante mortem suam Sacramenti
venerabilis recipiat munitionem? Quod quia tu benignissime Iesu exaudire
hancque sponsam tuam consolatione huiusmodi dignatus es, vt sciret & se
pro alijs exauditam & ad thronum gloriæ tuæ seipsam vocatam laudabit
non solum ipsa, verum etiam & vniuersa Ecclesia te Dominum, quoniam
eruis

eruis sustinentes te, &c. Ceterum, quia multi addubitant de hoc, an iuste hoc debeat credi de sancta Barbara, vel Catharina, vel Margaretha, alijsve sanctis, qui singulares habentur intercessores (tamen si omnes sancti intercedere pro nobis possint) ut ipsi in hac vita ita pro sui memoriam agentibus orauerint, quandoquidem quibusdam id superbia, illicitum atq; incongruum videtur. De superbia certe nemo habet iudicare, aut in suspicionem trahere sanctos, praesertim in illa hora, qua Christo pro eiusdem amore suscipientes mortem, spiritum suum reddiderunt: nec quis debet iuxta suas passiones vitiosas, (si forsasse ipse absque superbia id non posset, quomodo etiam forsasse alia non potest multo minora) de sanctis impie sentire, quoniam in hac oratione inueniuntur huiusmodi sancti humillimi, a superbia profus alieni, atque pro Dei honore maximè zelosi, cuius honoris zelo duntaxat induciti hac orauerunt, & de hoc infra dicemus plura. Verum discutiamus primum an, aut quare incongruum fuerit sanctam Barbaram, Catharinam aliove sanctos id orasse, aut quare verisimile non sit id eos orasse, sed scriptor id quispiam assuerit mendaciam ad historiam reliquarum veritatem? Sed & hoc ante videatur quomodo orauerunt huiusmodi sancti. Sancta Barbara certè hoc modo orasse legitur. Ut primum pro se orauerat, Domino sese agnoscens, quem vltimum esset subitura, suum commendans, humilibus atq; supplicibus tandem verbis adiunxit pro suis oras proximis, hoc modo: Domine Iesu Christe, concede misericorditer ancilla tuae gratiam hanc, ut omnes, qui in necessitatibus, seu angustijs suis mei memoriam ageres, fideliter te inuocauerint largis tua pietate consolentur: & praecipue passionis meae die annua deuotione ad laudem tuam recolentes, quatenus morte non praueantur improuisa, sed vera confessione coterantur cum munimine perceptionis sacrosancti corporis & sanguinis tui, ne à diabolo illaqueati, facili gloria tua priuentur. Domine ne memineris peccata eorum in die iudicij, sed propitiare eis. Scis enim omnium benignissime conditor, quia caro sumus. Haec sunt beatae Barbarae orantis verba, quomodo in eius gestis inuenitur. Cuiusmodi leguntur de quibusdam alijs, quae parum in verbis differunt quia spiritu, orandi intentione consentiunt. Iam ergo interrogo, quid hic absurdum, quid incongruum quidve illicitum sit in hac oratione? Primo, quod orauerit pro alijs, non potest non laudari, tantum abest, ut reprehendi possit, quandoquidem iubemur alter pro altero orare, & Paulus pro alijs orans aliorum rursus pro se petiuit orationes. Quod verò orauit pro ijs qui sui acturi essent memoriam, nihil video, quid contineat illicitum. Si mihi licet: imo si à Christo iubeor orare pro calumniantibus & persequentibus me, quare non licet orare pro ijs, qui amant me, aut qui mihi gratulantur aut fauent? Certè puto legem naturae quoque hoc iubere. Iam si hic amor, aut fauor, aut gratulatio proximi est erga me, propterea quia Christi sum, aut quia existimor esse Christi, ut Christi causa sit, quare mihi hic honor aut gratulatio fiat, quis legens illud Euangelicum, *Am dico vobis, si quis vos receperit, quia Christi estis, &c.* Et illud: *Si quis calicem aquae frigidae sitienti dederit in nomine meo, &c.* dicit aut illius amorem, fauorem aut gratulationem erga me non summopere commendabilem, dignamque Christo, cui idem retribuatur, qui omnibus retribuit ijs, quicunque suo nomine, hoc est, ad sui honorem, aut sui contemplatione amoreve ali-

Sancti quibus
pro sui deuotionis orauerint.

Oratio sanctae Barbarae pro sibi deuotis.

Orare sanctos pro alijs qui intelligendum. Iacob. 1.

Matth. 7.

Matth. 10.
Marc. 9.
Ibidem.

quid egerint aut sustinuerint. Et quare nō liceat mihi ijs, qui propter Christum me amant aut gratulantur mihi, orare Deum? Sed quæro vltra, an liceat mihi Deum orare pro ijs, qui me inuocant, licet ignorem ipse, an odio amoreve dignus sim? Non video cur non liceat humiliter orare, propter fidem præsertim illius, qui bene de me sentit, & orationibus se meis committit, licet fortasse erret, & plus de me sentiat, quam est sentiendum. Cur enim non liceret mihi Domino Deo dicere, Domine Deus meus da illis, qui me inuocant (licet adhuc mortalem) hoc est, qui pro se postulat à me orari, hæc & illa salutaria, propter humilitatem eorum? Neque enim propter me orationem meam scio tibi placituras. Scis enim tu quia ego nullius sum virtutis coram te: & ideo tu pro bonitate tua, non finas eos falli. Nam etsi errent in me, tamen quomodo debent, bene sentiunt de proximo. Da igitur illis salutem, qui me ad orandum inuocāt, aut qui mihi bene faciunt, aut qui mihi bene facturi sunt, aut qui mihi tua beneficia fauent, mihiq; gratulantur aut gratulabuntur ynquam: præsertim cum tu sis finis omnium & causa, cur hæc faciant. Quare, inquam, hæc oratio foret illicita? imo quare ego ex charitatis debito, non obligor orare pro huiusmodi? Non quod præstare aliquid possem, sed quod ego nequeo præstare, valeo & debeo emendicare pro illis à magno illo, largissimoq; donatore atq; omni benefactore Deo, ipsum cum Psalmista rogando, vt ipsa Dominus retribuatur pro me. Quare non debeam orare pro eiusmodi, qui ex charitate mihi Dei gratiam, Deiq; beneficia fauent, qui mihi gratulantur, qui bene faciūt, cum horum omnium, quod dixi, vt fiant, solus est causa, scopus finisq; Deus? Quomodo non debeo eos redamare, à quibus intuitu Christi solius me scio amari? Si hoc illicitum foret, peccasset Paulus, & alijs peccandi occasionem anfastiq; præbuisset, quos ipse viuentes adhuc in carne, & de salute propria incertos inuocauit, vt pro se fieret, flagitauit? Id est, quare non licet mihi orare pro ijs, qui à me hoc ipsum postulant, qui fauent mihi Dei beneficia & gratiam, qui gratulantur meo profectu? maximè si propterea per hoc nihil desidero, vt habeat sanctus talisve, qui possit orare, aut aliquid impetrare: nec locū habeat ambitio huiusmodi in me aliquid, vt cupiā nō nihil æstimari: sed potius erubescō, & in me ipso confundor, quo de me melius sentiunt homines, quam ipse me inuenio? Atque illorum pio errori compatiens, Deum quomodo debeo, rogo, vt ille suppleat pro me, vt quamuis indignus sim ego audiri, ipse tamen faciat illos non indignos propter fidem & suam humilitatem exaudiri. Iam igitur ad sanctam Barbaram transeamus, eiusq; similes sanctos. Ipsa non petiuit (vide illius verba) se ad interpellandum inuocari, nec sibi petijt festum, honorem, memoriamve statui: sed rogauit, vt si quis sui memoriam agens, Deum inuocauerit, hoc vel illud obtrineat. Quid hic absurdi auditur? Non petiuit se inuocari, nec petiuit, vt qui se inuocaturi sunt, exaudiantur, quamuis etsi ita orasset (quod fortasse in sanctorum aliorum vita legitur) nequaquam orasse perperam putanda foret. Nihil enim orasset aliud, quam isti (quos Paulus inuocauit) orauerunt: qui vtique Deum rogauerūt, vt is, qui se inuocauerat Paulus exaudiretur. Hoc modo sancta Barbara quoque orasset (etiam si dixisset, Qui me inuocauerint, hoc est, qui me pro

Ecl. 9.

Oratio hominum mutua quid valeat.

Psalm. 137.

1. Theff. 1.

Oratio S. Barbaræ pro alijs qui intelligenda sūt.

pro se vt orem, flagitauerint) vt daretur illis hoc, quod illorum conduceret saluti. Iam verò non dixit, qui me, sed, qui te Christe inuocauerint mei habentes memoriam, id est, misericordie tue in me fulgentis, da tu, &c. ridiculum est id esse illicitum cogitare. Deinde (quod fortasse sciolos hos magis torquet) quod orauit pro his, qui suae passionis forent memoriâ acturi, &c. volunt quidam mox iudicare, quasi corona se martyrij dignam habuerit. Certè, & si de misericordia etiam diuina hoc sensisset, cui omnes alias suas adscripsit victorias, eidem què soli propterea gratias egie, vt se martyrij corona dignam faceret, qui fecerat sui amore vt pateretur dignam, nihil superbi egisset, nec presumptionis propterea foret arguenda. Tantam enim in se, tam què mirabilem ac exuberantissimam experta iam fuerat in omni vita ac passione sua Dei tum misericordiam, tum munificentiam, vt desperare non posset dignam se (non dico ex se fieri) sed dignam per misericordiam diuinam haberi: atque faciente id dignatione diuina, tanquam dignam se martyrio misericorditer acceptari. Per multa enim iam à Deo cœlitus dona, auxilia & beneficia receperat, vnde æternæ salutis confidenter se sperare potuit absque vlla hæsitacione fore participem.

Hæc si omnia legissent hi, qui modo temere obganniunt, ori silêcium imponerent. Neque enim spes firmitior atque maxima confidentia de Deo impedit, sed perficit humilitatem. Volunt enim & ipsi omnes homines salutem à Deo sperare, & quodammodo certos fore, & tamen diuam Barbaram de sua reddunt salute non securam, quasi quæ adeo sibi timere debuerat, vt licet in vita adhuc constituta, quod bonis, malisq; commune est, orare pro alijs propterea non debuisset. Iam verò omnino ne verbum quidem habetur in illius oratione, quod id sonaret, quasi martyrij corona, aut sanctitatis nomine, aut vt festiuitas sibi institueretur, dignam se æstimasset, tamen si merito à Domino id sperare potuit, vt inter martyres haberetur apud Deum, quæ iam iamq; pro eius amore genua flectens, gladium post alios multos passionum agones, quas Domino confortante vicerat, erat susceptura. Certè tam ipsa, quam alij tunc sancti non ignorebant, quomodo martyrum tunc fiebant memoriæ (quod ex multis quoque sanctorum vita facile colligitur) nempe vt ad sepulchra martyrum, aut ad martyrij loca conueniebant pij homines, & ieiunio orationiq; vacantes, Deum laudabant, qui pro magnificentia sua, pro fidei què suæ exaltatione gratiam huic dedisset martyrij atq; victoriam, qua adiutus & tyrannos, & mundum, & amicos, & carnem suam contempnisset, atque illi, hoc est, Christo non absque sui effusione sanguinis testimonium fidele (quod ipse cum Patre & Spiritu sancto verus vnusq; esset Deus) reddidisset. Iam vide quid fuerit piaculi, vel sanctam Barbaram, vel alium quemuis sanctorum orasse se pro ijs, qui diem passionis suæ cum aliqua sui memoria obseruauerunt, vt propterea à Domino misericordiâ consequantur. Nam quid aliud sic orans orat, quam, Rogo te Domine Iesu pro ijs, qui diem hunc meæ recolunt passionis, in qua tu tua me gratia, cuiq; amore, pati ac mortem sustinere fecisti & adiuuisti? Qui fragilitatis, inquam, meæ fuerint memores simul ac tuæ virtutis, qui hanc misericordiam tuam mihi fauerint, qua tanta me dignatus es gratia, vt dares & animum & voluntatem pro tuo nomine patiendi, Qui denique huius diei reminiscuntur mihi

Contra blasphemos in sanctos Deique amicos.

Memoria martyrum qui olim fiebat.

Eccle. 31.

Blasphemix
contra inuo-
cationem &
merita san-
ctorum vnde
originem
sumpserint.

Eccle. 9.
In cauillos
hæreticos.

Memorias
sui inueni-
das quonam
modo sancti
optauerint.

gratulâtes, qua ex innumeris me periculis eripuisti, & qui te, dona tua misericordiamq; tuam in me honorauerint, qui ve pro me tibi gratias egerint, atque qui te pro misericordijs tuis in me relucensibus laudauerint, quandoquidem nunquam ego te satis laudare queo, licet ad mortem vsq; te anima mea laudet Domine, da eis, quicquid à te salutare petierint. Quid quæso illicitum est sic orasse? Si tibi displicet oratio sanctæ Barbaræ, Deo non displicuit, qui libenter annuit eius supplicationi. Nam & quod promisit, innumeris postea per S. Barbaræ sponsæ interpositam memoriam se inuocantibus misericorditer est largitus, & in hodiernum vsque diem, licet te murmurâte, largitur. Vana igitur omnino est illorum calumnia, vel qui sanctos ira orasse non credunt, aut si ita orauerint, modo eos illicito orasse credunt. Si quidem omnia eorum obiecta inde oriuntur, quod sanctorum gesta vitioso corde, quemadmodum seipos sentiunt (vt pote spiritualium rerum, atque verarum virtutum prorsus inexperi) dijudicant. Dicunt enim temerarium fuisse, quod sancti orauerint pro alijs quando ipsi adhuc nesciebant se saluandos. Hæc eorum indoctissima est iusticia, & stulta omnino obiectio. Nā si propterea non foret orandum pro alijs, nemini tunc liceret orare (quod contra Christi est præceptum) pro suo proximo, quandoquidem *nemo scit an amore, o lioue dignus sit*. Sed dicunt: Orauit Barbara pro ijs, qui adhuc post mortem suam forent sui memores. Et hoc vanum est, inaniterq; obijcitur. Vbi enim scriptum est, pro ijs tantum qui nobiscum adhuc viuunt, orari debere, non pro futuris neque pro præteritis? Si ante viginti annos audirem aliquem deliquisse, non orabo pro eo, quia ante multos annos hoc peccatum factum est? Bona verba. Item, si aliqua coniectura æstimo futuros, qui post mortem meam in bono, atque ex charitate, & dulci Christianoquæ affectu mei recordabuntur, num quamdiu superstes sum, non licebit mihi pro eiusmodi orare? Num in vita (quomodo oro pro ijs, qui modo per charitatem me diligunt, aut mihi bonum fauent) non possum orare pro ijs, qui post mortem aut mihi fauebunt, aut me excusabunt, aut charitatis aliquid defuncto impendent, aut saltem Christi intuitu diligunt, atque suauiter, hoc est, cum affectu charitatis mei recordabuntur? Neminem vix ita desipere puto, qui hoc nefas esse iudicet: imo qui hoc non laudet. Si igitur licet hoc, & laude dignum est, quomodo tunc sunt arguendi sancti, qui leguntur pro sui memoriam habituris orasse? Respondes: Non hoc modo negamus, vt illicitum sit orari pro sui memoriam facturis, sed hoc reprehendimus, quod aras, sacrificia, memorias, solennesq; inuocationes sibi statuendas putarunt. Dico omnino id fictum atque falsum esse. Nullus hoc sanctorum optauit, licet quibusdam hoc futurum à Deo in vita reuelatum sit, paucis tamen & humillimis, qui non poterant inde fieri deteriores, sed fundati in humilitate, inde magis humiliabantur, ex tam magna, admirabiliq; dignatione Dei erga se, quam essent in terra etiam post hanc vitam ab eodem recepturi: quod tamen omnino illis absurdum videbatur vt fieret sibi, vt pote tam indignis, licet non haberent, quo promissiones diuinas aut arguere, aut illis obstrepere, seu non credere deberent. Quomodo enim post mortem (vt iniquè nonnulli calumniantur) sibi hoc fieri appeterent sancti, aut quomodo honoribus sibi futuris oblectarentur, quando in vita omnia hæc radiciter à se ex-

se ex-

se extirparunt? hoc est, & honores & honoris appetitum? Absit hoc ab illis, absit etiam à nobis, vt putemus eos vel vnam cogitatiunculam admisisse, qua se fuissent consolati, exultassent, sperassent, desiderassentve sibi honores institui, celebrarique nomina sua post mortem. Haudquaquam de illis hoc est, sentiendum. Hoc enim omnino commiserunt Deo, quid post mortem sibi fieret in terris, quando quidem ne ea quidem quæ viventibus occurrerant, aliter quam de manu Domini acceperunt, in illius gloriam omnia referentes. Non tamen inficias eundem puto, optasse etiam eos & in vita, & in morte, & post mortem suam, vt haberent qui Deum pro se laudarent, qui benedicerent, qui gratias agerent: quando quidem impares atque minores se omni vita sua fuisse agnoscebant, vt pro tot beneficijs, gratijsq; ac Dei donis dignas Deo egissent, agereve possent gratias. Idcirco per alios hoc cupiebant expleri, atque in Deo laudando se optabant adiuuari, vt Dei laus, quam ipsi minus extulissent, per alios suppleretur. Erat autem hoc non arrogantiæ, sed profundissimæ humilitatis, qua Dei bonitatem, beneficiaq; in se, & è regione suam vilitatem, indignitatemque perfecte agnoscebant. Inde enim videtes se ad gratias Deo agendas omnino non sufficere, suaq; omnia nihil æstimantes, cupiebant per quoscunque Deo laudes fieri pro illius beneficijs, quæ in se tanto clariora atque maiora videbant, quanto ea indignioribus sibi præ cæteris (vt putabant) hominibus, qui fuissent magis grati, essent collata beneficia. Hoc modo desiderare, vel vsque in finem mundi haberi memoriam mei, vnde Deo gratiæ agantur & laudes pro me, mihi quoque peccatori, quare non liceat? Omnino enim cupio per alios suppleri, quod ipse negligo: quanto magis id licuit, imo laudari debet in beata Barbara! Absit, absit igitur, vt dixi, in sui honorem aras, aut monumenta sibi beatissimam Barbaram optasse fieri post mortem, quæ in vita propter Christum omnia contempsit, neque seipsam, neque aliud quid diligens aliter, quam propter Deum. Quomodo ergo post mortem aliquid posset desiderare, quod in Dei gloriam & laudem non dirigeret, aut quod propter Deum non concupisceret? Tanti enim tunc faciebat Christum, vt non modo pro exaltatione & honore illius sanguinem funderet, verum etiam ad tradendam in mortem animam suam pro eiusdem gloria genua sua iam iamque moritura steterat. Quomodo igitur tunc adeo potuisset esse cæca, vt ambiret aliquid in illa hora, quo omnes alias virtutes suas obumbraret, aut Christi gratiam amitteret? Nec propterea in hac parte censenda est falsa esse historia, qua ipsa vel alij nonnulli pro sui memoriam agentibus orasse leguntur: quando quidem & in vita, & post mortem nihil, quam Dei gloriam aliud quæsierunt. Quamobrem, quomodo licuit illis orare, ita licuit etiam scriptori eorundem orationem manifestando scribere.

Sancti quidnam potissimum pro sui memoria & veneratione à Deo desiderauerint.

Historia sanctæ Barbaræ cur non possit nisi vera haberi.

Amor sanctorum erga Deum quantum fuerit.

Cogitetur de sanctis, quam purè dilexerint Deum, adeo vt nec seipsos amauerint, nec vllam creaturam, nisi quantum in Deo & propter Deum amare tenebantur, Dei autem gloriam purè in se & in omnibus quæsierunt: propter quam & se & reliqua omnia spreuerunt, & secundum hanc normam ea quæ dixisse, egisseve leguntur, intelligantur, tunc non erit, quod obijciant ij, qui cuncta semper in deteriore iudicant partem, ad hoc nati, vt quæuis aliena, quam ipsi nihil agant laudandum, carpant. Domi-

nus Iesus illis posthac saniolem tribuat mentem, qui est cum Patre & Spiritu sancto benedictus in secula, Amen.

IN FESTO S. NICOLAI EPISCOPI, LOCO
epistolæ, Lectio libri Ecclesiastici, ex capit.
XLIH. & XLV.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit Deo, & inuentus est iustus, & in tempore iracundia factus est reconciliatio. Non est inuentus similis illi, qui conseruaret legem excelsi. Ideo in reuerendo fecit illum Dominus crescere in plebem suam. Benedictionem omnium gentium dedit illi, & testamentum suum confirmauit super caput eius. Cognouit eum in benedictionibus suis, conseruauit illi misericordiam suam, & inuenit gratiam coram oculis Domini. Magnificauit eum in conspectu regum, & dedit illi coronam gloriæ. Statuit illi testamentum sempiternum, & dedit illi sacerdotium magnum, & beatificauit illum in gloria, fungi sacerdotio, & habere laudem in nomine ipsius. Et offerre illi incensum dignum in odorem suauitatis.

Eccli. 45.

PARAPHRASIS IN EANDEM LECTIONEM.

Lectio hæc ex Ecclesiastico sumpta est, ex duobus puto capitibus, à quibus ea quæ sanctis confessoribus congrua erant, adunata sunt, nonnullis verbis aut sententijs, interim quæ minus videbantur huc idonea, intermissis. Itaque lectionem Ecclesiæ secuturi ac textum sic legimus: Ecce sacerdos magnus. In veteri testamento sacerdos dicebatur magnus, qui erat pontifex, aut princeps sacerdotum. Porro, in nouo testamento pro pontifice aut episcopo sumitur. Fuit autem sacerdos magnus beatus Nicolaus, beatus Augustinus, beatus Ambrosius, beatus Martinus, alijque innumeri, qui non solum dignitate, præminentiaque, sed etiam virtute, sapientia, charitate, atque omnium virtutum genere fuere præclari. Sequitur: Qui in diebus suis, dum hic uiueret, dum in luce gratiæ ambularet, placuit Deo, quia immaculatum se custodiuit ab hoc seculo, aut innocentiam seruans, aut per penitentiam eandem reparans, Dei misericordia & gratia super illum coruscante. Placuit Deo, & erga proximum inuentus est iustus, reddens unicuique quod suum est, ita ut nulli quid deberet non solum, aut non impletum relinqueret. Et in tempore iracundiæ, dum ad iram, dumque ad vindictam Deum excitasset plebs, ipse factus inter Deum & populum arbiter, hoc est, se medium exhibens, & lachrymas, preces, oblationemque sacram pro populo Deo offerens, factus est plebis ad Deum reconciliatio. Hoc namque non raro sancti fecere episcopi, qui iram Dei auerentes à populo, & ultionem deprecantes diuinam, plebem quoque ad penitentiam induxerunt suorum peccatorum. Non est inuentus similis illi, qui conseruaret legem excelsi. Non comparatione aliorum sanctorum hoc dictum est, nec ut reliquis contemptis, vnus præferatur omnibus. Solus enim spirituum ponderator est, ut Salomon ait, Dominus enim est, qui nouit solus quid sit in homine.

Sacerdos magnus quis in veteri, & quis in nouo testamento dictus fuerit.

Jacob. 3.

Exouer. 16.

mine.